

KOLEKTUVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 41 (1024)

Anykščiai, 1959 m. gegužės mėn. 21 d. Kaina 15 kap.

STATYKIME NAMELIUS KIAULĖMS

J. GELEŽEVICIUS

„Bolševiko“ kolūkio pirmininkas

Kur sutalpinti kiaules? Šis klausimas jau seniai jaudino mus. Juk kiaulių skaičius kas metai auga, o tipinių kiaulidžių greitai nepastatys. Ilgai ieškojome išeities. Ir apie tai, kaip pasistatyti pigius namelius kiaulėms, perskaitėme respublikinėje spaudoje. Pasikviečiau statybininkus. Pasiklačiavome, kad tokių namelių statyba ir mūsų kolūkyje nebrangiai kainuotų. Statybininkų brigadininką J. Dubravą pasiuntėme į Panevėžio rajono LKP VI suvažiavimo vardo kolūkjį pažūrėti, kaip įrengiami tokie nameliai. Grįžęs jis tuojau pradėjo organizuoti darbą.

Statybai parinkome, galima sakyti, malkinę medžiagą: lentgalius, senas lentas. Tokių atliekų kietmetris kainuoja maždaug 100 rublių. Stogeliams pagaminome lenteles.

Namelis kiaulėms laikyti padaromas ant dviejų rąstų — pavažų. Ant jų prikalamos grindys 3 m pločio ir 6 metrų ilgio. Iš šonų pritvirtinami stulpeliai, prie kurių prikalamos 1 metro aukščio sienos. Ant viršaus uždedamos gegnės, lentelėmis apkalamas stogelis. Viena gale padaromas langelis, o kitame — durys. Jos pakabinamos viršuje ant gulsčių vyrių taip, kad darinėtys į vieną ir į antrą pusę. Grindis išklojame šiaudais.

Vienam tokiam nameliui pastatyti sunaudojame apie

2,5 kietmetro medžio ir 4 kg vinių. Du darbininkai, patys paruošdami medžiagą, vieną namelį gali įrengti per 3–4 dienas. Už tą darbą jiems užmokama 18 darbdienų. Tuo būdu vienas namelis mums kainuoja 450–500 rublių.

Jame galima laikyti 40 pus. kiaulių, kurie sveria po 50–60 kilogramų, arba 40–50 paršų po 25–40 kilogramų svorio, arba 10–15 neparšingų kiaulių.

Vieną tokį namelį jau pastatėme prie kiaulidžių. Aplink jį aptvėrėme apie 60 kvadratinį metrų aikštelę kiaulėms pasivaikščioti. Dalį aptvaro atidalijome ir ten pastatėme lovių.

Iš karto pamatėme, kad toks bekonių laikymas yra daug pranašesnis. Nameliuose kiaulės guli sausai, ko nėra tvartuose. Dažni pasivaikščiojimai ir saulės teigiamai veikia gyvulių sveikatą. Paršeliai, kurie tipinėse kiaulidėse laikomi turėjo rachito požymių, čia tuojau pasveiko. Be to, patirtis jau parodė, kad, taip laikydami kiaules, sunaudosime pakratų du tris kartus mažiau, kaip kiaulidėse.

Žymiai pagerėjo penėjimas. Dabar šerikė gali laisvai supilstyti jovalą į lovių ir tik tada išleisti kiaules. Po šerimo išplaunami loviai ir išdžiovinami prieš saulę. Todėl nelieka prirūgusio maisto, ir gerėja gyvulių apetitas, apsi-

Pražydo sodai, ir mes ėmėmės sėti kukurūzus. Per vieną dieną jų pasėjome 6 ha kvadratinio-lizdiniu būdu.

Siemet specialios kukurūzų auginimo grandies nedarėme. Juk tų grandžių (linų, cukrinių runkelių auginimo) ir taip keletas yra. Kukurūzus augins visa brigada, o už išauginimą atsakingas pats brigadininkas.

Dirvą kukurūzams parinkome pačią geriausią. Iš rudens apartą bulvieną pavasarį su-

kultivavom, išbėrėm po 300 kg į ha superio ir kalio druskos mišinio. Paskui dar kartą sukartojom. Palaukę apie pusantros savaitės, vėl sukultivavom ir suvolavom. Paskui su markeriu sužymėjome kvadratus ir kukurūzus pasėjome.

Iš kiekvieno hektaro tiklėms gauti ne mažiau kaip 400 cent žališios masės, nes kukurūzų pasėlių priežiūrai skirsime didžiausią dėmesį.

Ant. SKARDZIUS
„Žalgirio“ kolūkio III brigados brigadininkas

Išdygo, tai tegul augs

Černiachovskio vardo kolūkis vienas pirmųjų rajone pradėjo pavasario darbus. Daugumas grūdinių kultūrų ir ankstyvieji linai sudygo. Bet čia jokių pasėlių priežiūros darbų kolūkiečiai nepradėjo.

Antroje laukininkystės brigadoje miežiai leidžia trečius lapelius. Vadinas, reikia juos akėti. Susinaikintų piktžolės, geriau kiltų pasėliai. Tuo tarpu dirvos niekas nejudina. Blogiausia, kad šie pasėliai nebuvo akėjami ir po sėjos, praėjus kokiai savaitei laiko. Dėl to jau dabar su miežiais eina lenktynių svėrės, usnys, pienės, kurios kiekvienais metais šiose dirvose vešliai auga.

Į klausimą, kodėl neakėjama, brigadininkas J. Kisielius šitaip atsako:

— Saulėtom dienom, manau, netinka tas daryti. Be to, kitų darbų užtenka.

Galvojama neteisingai. Ge-

riausias akėjimo laikas ir yra giedrios dienos, nes tada išakėtos piktžolės greičiausiai sudžiūsta. Šios agropriemonės kolūkiečiai turėtų nepamiršti. Ji padidina grūdinių kultūrų derlių 2–4 centneriais grūdų iš hektaro.

Brigados žmonės nieko nedaro ir sudygusiuose ankstyvųjų linų pasėliuose. Matyt, negalvojama, kad tokiomis saulėtomis dienomis juos labai greitai gali užpulti spragės ir kiti kenkėjai.

Kolūkyje nerisnuošama ir vėliau kovoti su piktžolėmis. Kolūkiečiai neturi kauptukų, kuriais reikės badyti usnis, pienės ir svėrės. Šių įrankių nedaro ir kalviai, nors jie dabar turi pakankamai laisvo laiko.

Matyt, kolūkyje gyvenama tokia nuomone: kas išdygo, tas tegul augs. O reikia netinginti, padėti augalams išsi-
stiebt, ir derlius geras bus.

R. EIDUKAITĖ

Agrohomos PATARIMAI

Saugokime linų pasėlius

Nežiūrint ankstyvos sėjos, esant šiltam ir sausam orui, šiais metais linus smarkiai puola spragės. Ypatingai daug žalos jos padaro dar nesustiprėjusiems linų daigams. Nenaikinant spragių, jos pakenkia tolimesniam linų augimui ir derliui. Todėl pastebėjus linų pasėliuose sprages, būtina dulkinti DDT arba heksachloranu, duodant į ha 15–20 kg. Kasmet „Pergalės“, „Svyturio“, Mičiurino vardo ir daugelis kitų kolūkių sėkmingai kovoja su spragėmis. Todėl čia ir linai uždera, ir pajamos už linus šimtais tūkstančių skaičiuojamos.

Siemet kovą su spragėmis jau pradėjo „Svyturio“, „Punktuko“, „Tarybinės žemės“ kolūkiai. Bet Zdanovo vardo ir „Diktarių“ kolūkiuose ramiai žiūrima, kaip spragės gadina linus.

Linų pasėliuose bedygstančių piktžolių išbandytas naikimo būdas yra purškimas preparatu „Dikoteks — 30“. Šis preparatas naikina balandą, dirvinį ridiką, garstuką, čiuzutę, dirvinį vijoklį, dirvinę piene, usnį, rugiagėlę. Žliugės, varpučiai ir kitos vienskiltės piktžolės nuo „Dikoteks — 30“ nežūva.

„Dikoteks — 30“ naudoja-

mas ištirpintas vandenyje. Vienam ha nupurkšti sunaudojama 2,5–3,2 litro, atsižvelgiant į piktžolių jautrumą preparatui. Geriausias laikas linų pasėliams purkšti yra tada, kai linų daigai išauga iki 5–8 cm. Linų daigams paūgėjus iki 15 cm ir daugiau, jų lapai padidėja, vaško plėvelė suploneja ir ant lapo išsilaiko didelis tirpalo kiekis.

„Dikoteks — 30“ apipurkšti pasėlius geriausia saulėtą dieną.

A. KASTALIANOVIENTĖ
Anykščių RTS augalų apsaugos agronomas

VIRŠ SENOJO VILNIAUS SKAMBA DAINA

Gedimino pilies kuore — tautiniais drabužiais pasipuošę trimtintinkai. Sklinda fanfarų garsai. Tai Vilniaus darbo žmonių kvietimai į Kalnų parką, kur vyksta tradicinė septintoji Vilniaus Dainų šventė.

Aldi Tarybų Sąjungos ir Tarybų Lietuvos valstybinių himnų garsai. Pakellama Dainų šventės vėlavą — Dainų šventė prasideda. Dainuoja jungtinis mišrus choras, vaikų, vyrų ir moterų chorai. Jungtinis šokių kolektyvas šoka lietuvių liaudies šokius ir žaidimus. Jaunieji šokėjai atliko choreografinį vaizdelį „Pionierių stovykla“. Šiltai sutiko vilniečiai jungtinio pučiamųjų ir liaudies instrumentų orkestro pasirodymą.

Dainų šventėje dalyvavo apie 10 tūkstančių respublikos sostinės meno saviveiklininkų.



Dažnai tenka nugirsti, kad paukščius auginti kolūkyje neapsimoka. „Sulesa jie daug, o naudos beveik jokios nėra“, — taip anksčiau sakydavo kai kurie kolūkiečiai. Man ir kilo noras įrodyti, kad paukščių, ypač vandens, fermą kolūkyje gali duoti daug naudos. Juk mes, kolūkiečiai, iš seno įpratę laikyti paukščius. Koks gi būsi šeimnininkas, jei pas tave po kiemą nevaikščios kelios vištelės, jei negagens keliolika žąsų. O rudenį iš to ir naudą nemažą turi, ypač iš žąsų.

Prisimenu, prieš kelis metus mūsų kolūkyje nutarė auginti žąsis ir vištas. Būdavo, atveža į kolūkį žąsiukus, išdalina po desėtką-kitą kolūkiečiams, ir auginkit. Paklaus kas nors atvažiuojo į kolūkį, ar turit paukščių fermą, visl atsako:

— Turim ir nemažą.

— O naudos ar ji duoda?

Cia visi ir nutylam. O juk iš tikrųjų tik tiek naudos ir buvo, kad paukščių turim. Be to, dar ir darbadienius už tuos desėtkus laikomų žąsų reikėjo rašyti.

Atvažiuo kartą pas mane kolūkio pirmininkas pažiūrė-

ŽĄSIS AUGINTI APSIMOKA

(Pasakoja „Žalgirio“ kolūkio žąsų augintoja Vera Juozaponienė)

ti, kaip desėtkas kolūkio žąselių auga, ir sako:

— Tavo, Juozaponien, gražiausios žąsys. Gal tu apsimtum iš pakiemių surinkti ir vienoje vietoje laikyti?

Pasitariau su savo vyru ir nutarėm žąsų fermą įkurti. Parsivariau iš pakiemių 30 žąsų, vyras aptvėrė tvorele sodyboje esantį nemažą tvenkinį, ir nuo to pradėjom kolūkio žąsų fermą kurti.

Pernai, rudenį kelis desėt-

kus žąsų jau pardavėm valstybei, gavom pinigų.

— Žiūrėk, — sako ataskaitiniame susirinkime kolūkiečiai, — ir žąsys šį tą atnešė.

Žiemai jau palikau 120 žąsų. Iš jų surinkau apie pusantro tūkstančio kiaušinių. Juos irgi pardavėm. Vis pinigai į bendrą kasą eina.

Dabar mano prižiūrime žąsų fermoje yra 227 senės žąsys. Aš sakau, kad maža. Man rodos, o tam pritaria ir

valdyba, kad šiame septynmetyje mes laikysime daug žąsų kasmet. Dar šįmet gaušime 600 žąsiukų, kurių dalį rudenį paliksime fermoje.

O kolūkio žąsis tikrai nesulesa, kaip kad bando kai kas tikinti. Pažiūrėkite, kuo mes jas lesiname. Yra kolūkyje pelų, blogų pelų. Jų joks gyvulys nees. O žąsys lesa juos noriai. Arba va, apipūva bulvės rūsiuose. Vadinasi, mesk lauk. Ne! Mes jas žąsim su penim, o jos tokias bulves lesa geriau negu sveikas. Paskysiu tiek, kad pašaras žąsim kolūkiui beveik nieko nekainuoja. Žąsys sulėsa vi-

sas atliekas, kurių neėda kiti gyvuliai.

Mano tvenkinio, kur dabar laikom žąsis, aleityje bus mažas. Užtat kolūkio valdyba nutarė pastatyti žąsų fermą. Aš manau, kad mes septynmečio pabaigoje jau laikysime iki tūkstančio žąsų ir vien ši ferma kas metai duos kelis tūkstančius rublių pajamų.

Darbe man galėtų daugiau padėti kolūkio zootechnikė Bražiūnaitė, kuri dabar žąsų fermoje retas svečias.

Žąsis auginti apsimoka. Ir jei kas abejoja, aš kviečiu: atvažiuokit pas mus ir įsitikinsit, kad žąsys duoda naudą.

Nuotraukoje: V. Juozaponienė lesina žąsis.

C. Bytauto nuotr.



Septynmečio pirmūnai

TOKIA JAU PAREIGA

Gerų darbininkų Maslauskos brigadoje nestinga. Kad jau stos prie plūgo Jasilionis ar Juknevičius, tai vagos lyg riekės dirvoje sugula. Plačiai jie užkabina šakėmis, stipriai pasuka dalgi. Nieko neprikiši — gerai dirba vyrai! Bet iš visų bene labiausiai stropumu išsiskiria Juozas Girkus. Ar lietus lynoja, ar saulė kaitriai kepina, nepamatysi jo šiltoje užuovėjoje, jaukiame pavėsyje. Visada jis at-
randa darbo.

Siemet ankstyvas pavasaris, ir rūpesčių brigadoje daug. Kaip sakoma, darbas darbą veja. Čia vasarųjų pasėjai, o jau linai laukia eilės, kukurūzai prašosi į dirvą. Ir prie įvairiausių darbų pamatysi Juozą Girką. Jis ruošė dirvas sėjai, vežė mėšlą bulvėms ir kukurūzams, sėjo linus. Džiaugiasi juo brigadininkas, kad nė jokio darbo nesišalina, kad anksti į laukus išeina ir dirba nesidairydamos.

Ne bet kaip Girkus dirba. Jis mėgsta tvarką, naujoves. Niekada nerasi vogių jo suartoje dirvoje, nepamatysi nepriakėtų užuoganų. Štai pavasario sėjos metu kai kurie kolūkiečiai panorėjo, kad



grūdinės kultūros būtų sėjamos rankomis. Girdi, sėjamosios mums darbadienius atima. Bet Girkus užginčijo. Jis pats padėjo sėjėjams dirbti, vežė grūdus prie sėjamosios. Dabar Girkus daug darbuojasi kukurūzų sėjos darbuose.

Šiais metais Girkus jau išdirbo 182 darbadienius. O paskalbėk su juo, jis ir atsakys, kad visų pareiga gerai dirbti. Teisingi žodžiai! Kad visi kolūkiečiai taip darbuotų, tai daug turtingesnis kolūkis būtų.

B. Melėniškis

„Sklemonių“ kolūkis trečioji laukininkystės brigada

K. KAIRIŪKSTIS

MIRTIES KALVA

(Fragmentas iš apysakos „Rūsčios dienos“)

Stabe ši kalva vadinama aštuoniasdešimt trečiaja. Kareiviai davė jai trumpesnį ir tikslesnį — Mirties kalvos vardą. Kalva nedidelė. Turtum nerūpestingai ant grindų numesta kepurė kyšo ji tarp lygumų ir balokšnių, giliai įsiterpusi į vokiečių pozicijas. Dėl jos kasdieną vyksta kruvinų mūšių.

Kai kuopa užėmė kalvą, ji buvo beveik tokia kokių daug Juliusas tėviškėje. Rytų Aukštaitiuose; tik viršūnė buvo apdraskyta sprogimų ir perkirsta apkasų grioviu.

Bet mūšiai pakeitė kalvą. Amžius gulėjęs, norago nematęs molis iškilnotas ir išdrabstytas. Per savaitę čia krito tiek sviedinių, bombų ir minų, lašėjo ir sruvo tiek kraujo, kad molis nebeteko geltonos spalvos; dabar kalva juoduoją parako suodžiais, ketaus šukėmis ir kraujo dėmėmis; jis renkas duburėliuose, kaupiasi pufoja ir prasivagia tarpgrumstėmis į pašlaitę. Kai lietus pasmarškėja, pašlaitės dubury gulį vokiečių lavonai iki pusės šonų pasineria rudose valkose;

gelsvi ir melsvi jų veidai tąsyk šviečia snieginio baltumu.

Siandien Mirties kalvoje ramu. Tris ar keturis kartus pasmarkavo priešo minosvaizdžiai, bet ir vėl nutilo.

Apkasuose liko tik sekėjai. Kareiviai sulindo į žemines. Ilsisi. Čia gera. Po kojomis nežliurbis purvas. Ir pečių dargana nemerkia. Ant šuntančių eglišakių galima atsigulti.

Zeminėje — keturiose: seržantas Savičius, Rupeika, Kačinskas ir Julius. Tai ir visas skyrius. Segelgi išnešė sužeistą. Tumonis ir Baranovas žuvo; jie taip pat ilsisi; ilsisi brolių kapuose, už upeliuko.

Pašarų turime užtekčiai. Dobilais, silosų, avižiniais šliaudais, koncentratais galėtume šerti tvirtuose karves dar mėnesį laiko. Turėjome pakankamai pašarų, už tai ir pieno šią žiemą gavome daugiau negu praėjusiais metais.

Nuo birželio mėnesio pradėjus išleisti gyvulius į ganyklą. Tėm ruošiamės iš anksto. Pirmą metal karves ganyklose sukultūrintose ganyklose. Klekvienui karvei tenka po pusę hektaro sukultūrintos ganyklos bei dobilų. Jau nebereikės kaip anksčiau raišioti karves po kemsynus, kas antrą dieną varinėti iš vieno lauko į kitą.

Nors ir turime geras ganyklas, tačiau karves šersime papildomai mišiniams. Šį pavasarį buvom užplanavę pasėti 35 ha mišinių. Bet kai su gyvulininkystės darbuotojais pasvarstėme ganiavos klausimą, pasirodė, kad tiek mišinių bus maža. Nutarėme šį plotą palikti silosui, o žaliame pašarui valdyba išskyrė dar 50 ha dirvų, kurias apskėjomė pagal agronomo sudarytą grafiką. Žaliojo pašaro papildomai šersime karves ne tik vasarą, bet ir rudenį.

Avižų, vikų ir žirnių mišiniams apskėjomė pėdymus. Pradžioje iš tų plotų mišinius plausime, o vėliau nuganysimė. Jau dabar apie 25 ha mišinių pasėta, o po poros savaičių sėsime likusius.

Šiomet mūsų melžėjos įsipa-

reigojo iš kiekvienos melžiamos karvės gauti po tris tonas pieno. Praėję keturi mėnesiai parodė, kad padirbėta gerai. Įsipareigojimus sėkmingai vykdė visos melžėjos. Štai Natalija Kaštalianovaitė iki šiol jau primelžė iš karvės daugiau kaip po 700 litrų pieno.

Šeštus metus gerai dirba melžėja Elena Pajarskaitė. Ji pri-

melžimą sudaromos pagal litrus, o ne pagal pieno riebumą. Man atrodo, kad tai neteisinga, kad čia jau pasenęs reikalas. Pieno primelžimo rezultatus reikėtų skalčiuoti pagal bazinį riebumą. Mūsų melžėjos už tai ir kovoja, už tai gauna atlyginimą, premijas.

Kol kas dar per mažai laikome karvių. Šiuntui ha naudmenų tenka tik dešimt.

Mat, anksčiau pas mus buvo išgalėjęs paprotys visus veršelius parduoti.

Dabar jau nemažai turim prieauglio. Nuo kitų metų pradėsime didinti karvių skaičių iš savos fermos. Šiai vasarai numatome keletą karvių pirkti iš kolūkiečių.

Atėjo labai svarbus gyvulių laikymo metas — ganiavos laikotarpis. Parinkę geras ganyklas, pilnai aprūpinę karves žaliais pašarais papildomam žėrimui, turėsime ir pieno, ir pajamų daug.

Vyt. KERSANSKAS

„Svyturio“ kolūkio galvijų fermos vedėjas

Bus ganyklos, bus ir pieno

žiūri 15 karvių ir pieno gauna daugiausiai. Elena mes labai gerbiame ir už tai, kad ji per savo darbo metus fermoje išugdė tokias puikias melžėjas kaip Aldoną Bražiūnaitę, Elena Kaulakytę, Nataliją Kaštalianovaitę.

Pirmąsiais septynmečio metais mes nutarėme gauti ne tik daug pieno, bet ir taip šerti gyvulius, kad pieno riebumas didėtų. Mūsų kolūkyje melžėjoms ir atlyginimas ne nuo primelžto pieno kiekio, bet nuo jo riebumo skalčiuojamas. Vidutiniškai pas mus pieno riebumas siekė 3,8—4 procentus. Žinoma, pieno riebumas daug priklauso nuo karvių veislės, bet labai daug ir nuo melžėjų darbo.

Tik labai keista, kad kai kurios rajoninės organizacijos, pavyzdžiui, statistikos skyrius, iki šiol dar vaikosi litrų. Jiems nesvarbu, kokio riebumo pieną pristatė valstybei, svarbu, kad būtų daug. Ir lentelės apie pieno

Mūsų MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

Kasmet po premiją

Antrus metus „premiją“ gavo „Žalgirio“ kolūkio narys Jankauskas. Mat, šįmet jis užmiršo ir vėl pavasarį arkliu išvažinėjo kolūkio pievą, išklampodamas ją. Už tai ji „Karštas dujas“ išgraudė

„Kolektyvinio darbo“ 31 (1014) numerioje išspausdintoje žinutėje „Kad ilgiau prisimintų“, o „Žalgirio“ kolūkio valdyba „premią“ darbdavienų nurašymu.

Pernal Mažeikių rajono „Lenino keliu“ kolūkis iš daržininkystės gavo apie 110 tūkstančių rublių pajamų. Rudenį kolūkiečiai pastatė dar vieną, jau trečią šiltnamį, pasigamino daug naujų inspektų langų.

Tuo metu, kai buvo baigiamas nulmti praėjusių metų derlius, Juozo Sulpio vadovaujama daržininkystės brigada šiltnamiuose pradėjo sėją. Sausio mėnesio pradžioje daržininkai jau ėmė tlekti Mažeikių valgykloms šviežias daržoves — ridikėlius, salotas, svogūnų laiškus. Nuo metų pradžios už daržoves kolūkis gavo apie 10 tūkstančių rublių pajamų. Viso šiemet numatoma gauti apie 200 tūkstančių rublių.



Partijos gyvenimas

EKONOMINIŲ ŽINIŲ PROPAGAVIMUI — PLATŲ KELIĄ

Rajono partinės organizacijos neblogai padirbėjo organizuodamos konkrečios ekonomikos klausimų nagrinėjimą. Šiais mokslo metais keturiuose kolūkiuose veikė seminarai — konkrečiai žemės ūkio ekonomikai nagrinėti. Juose mokėsi 107 kolūkiečiai ir vadovaujantieji kolūkių darbuotojai. Kolūkių darbuotojų mokymas, ekonominių žinių gilinimas padėjo kolūkiams pasiekti gerų ūkinių rezultatų. Gera yra tas, kad

kolūkiečiai pradeda gyviau domėtis kaimynų pasiekimais, jų patyrimu, darbo metodais. Štai „Pergalės“ kolūkio seminario žemės ūkio ekonomikai nagrinėti užsiėmimo, kuriame buvo nagrinėjama tema „Darbo našumas žemės ūkyje ir priemonės jam pakelti“, laukininkystės brigadų brigadininkai ne tik išnagrinėjo šį klausimą remdamiesi savo patirtimi, bet ir pasiūlė apsilankyti „Lenino keliu“ kolūkyje, susipažinti su jų patyrimu. Toks savitarpio pasikeitimas kolūkiečių delegacijomis be abejo duos nemažą naudą.

Šiais metais žemės ūkio specialistai perskaitė daugiau kaip 30 paskaitų konkrečios žemės ūkio ekonomikos klausimais. „Svyturio“ kolūkio agronomas drg. Šakėnas, skaitydamas paskaitą tema „Kolūkio 5 metų ekonominiai rodikliai“, plačiai analizavo kolūkio ekonomikos kilimą, parodė, kaip svarbu teisingai organizuoti socialistinį lenktyniavimą, papasakojo, kaip kažkada atsilikęs „Svyturio“ kolūkis iškopė į pirmąjį. Čia pat buvo išnagrinėtos septynmečio perspektyvos, aptarta, kas svarbiausia kelyje į kolūkio suklestėjimą.

Bet ne visi žemės ūkio spe-

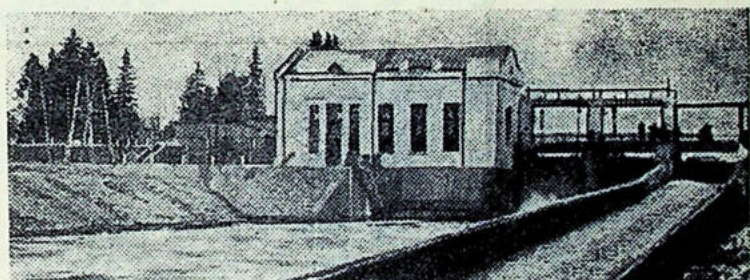
cialistai rūpinasi kolūkiečių mokymu, ekonominių žinių sklaidimu. Iš 36 žemės ūkio sekcijos narių, 15 šiais metais neperskaitė nė vienos paskaitos konkrečios ekonomikos klausimais. Beveik visai su paskaitomis rajono kolūkiuose nepasirodė Elmininkų bandymų stoties moksliniai bendradarbiai. O juk jie daug ką naujo galėtų papasakoti kolūkiečiams.

Dar labai dažnai pasitaiko, kad paskaitose ekonominėmis temomis būna daug bendrų frazių, medžiaga nesiejama su vietiniais faktais. Ar galėjo suformuluoti „Jaros“ kolūkio agronomė drg. Sukienė kolūkiečius paskaita apie darbo našumo pakėlimą žemės ūkyje, jei visa paskaita buvo priraizgyta painių frazių, o apie kolūkį — nė žodžio?

Reikia nepamiršti ekonomikos augimą parodyti vaizdinėmis priemonėmis: stendais, plakatais, diagramomis. „Už taiką“ kolūkio komunistai įrengė stendą „Mūsų socialistiniai įsipareigojimai pirmiesiems septynmečio metams. Apie panašius stendus turėtų pagalbėti ir kitos partinės organizacijos.

A. UTKUS

LKP rajono komiteto politinio švietimo kabineto vedėjas



VITEBSKO SRITIS. Rososko rajone paleistas pirmasis Klasticho HES agregatas. Paleidus antrąją turbiną, elektrinės pajėgumas pasieks 520 kilovatų. Elektros energija naudosis 20 srities kolūkių ir tarybinių ūkių.

Nuotraukoje: Klasticho HES bendras vaizdas.

S. Kapel'ko (TASS) nuotr.

SKAITYTOJŲ laišškai

Be vandens

Daugelis skiemoniečių naujoja vandenį iš šulinio, esančio netoli pieno priėmimo punkto. Bet paskutiniuoju metu vanduo vartojimui nebentinkamas. Mat, niekad nemontuojamas šulinys įdubė, šone įvirsto žemės ir dabar liečia vanduo su visokiais šiukšlėmis nuo vieškelio sutėkų į šulinį. Patenka į jį nemaža paplavų ir iš pieno priėmimo punkto.

Skiemoniečiai ilgokai ir kantriai laukė, tikėdamiesi, kad apylinkės taryba susirūpins šulinio remontu. Pagaliau buvo kreiptasi į vykdymo komiteto pirmininką drg. Mazgelį. Bet niekas nepadėjo.

L. Budriūnas

Pavyzdingas mūrininkas

Didžiuojasi Anykščių plytų ir drenažo vamzdžių gamyklos darbininkai savo kolektyvo nariu, mūrininku Broniumi Andriuškevičium.

Br. Andriuškevičius pulkiai išmūrijo krosnis fabriko 6 butų gyvenamajame name. Už sąžiningai atliekamą darbą fabriko vadovybė jį apdovanojo pinigine premija.

Dabar mūrininkas gamyklos gyvenvietėje statosi nuosavą namą.

A. Grigonis

Zeminėje tylu. Savičius ir Kačinskas nuvirto ant eglėšakių. Rupeika kažko kvičiasi daiktamaisyje. Julius įsitaisto prie spinksulės. Rašo Lionei laišką.

Visą savaitę jis galvojo apie šį laišką. Atmušinėjant atakas, ilgomis naktinių budėjimų valandomis jis apgalvojo kiekvieną žodį. Jis tarsi kalbėjosi su Lione. Ji buvo su juo ir baisaus įtempimo akimirkomis, ir niūriomis darganotomis naktimis, kai silpnas vėjelis nešė iš „niekieno žemės“ slogų numirėlių kvapą ir sužeistųjų dejonės. Ir gal todėl jis pajuto reikimą parašyti jai be jokių užuominų ir daugtaškių.

Mums reikalinga parduotuvė

Ilgą laiką „Už taiką“ kolūkyje veikė Svėdasų vartotojų kooperatyvo parduotuvė. Bet štai vieną dieną (o tai buvo praeitų metų spalio mėn.) kažkokios dėdės iš raikopsąjungos valdybos mūsų krautuvę likvidavo, motyvuodami tuo, kad netinkamos patalpos. Tiesa, patalpos buvo nekokios. Tačiau vis tik buvo galima prekiauti.

Uždarius krautuvę, vietiniams gyventojams, o ypač tarnautojams, susidarė labai blogos sąlygos. Prireikus kokio nors menkniekio, tenka važiuoti dešimtis kilometrų į Svėdasus arba Anykščius. Kolūkio vadovybė, suprasdama krautuvės reikalingumą, pastatė naujas patalpas. Šias patalpas kolūkis nori parduoti Svėdasų varto-

tojų kooperatyvui, tačiau pastarasis neperka. Tokia nevykusi „prekyba“ tęsiasi jau nuo praeitų metų gruodžio mėn. O krautuvės kolūkyje nėra.

V. KULBOKAS

Mickūnų septynmetės mokyklos mokytojas

REDAKCIJOS PRIERASAS

Redakcija šiuo klausimu gauti jau nebe pirmą laišką. Keisčiausia, kad užklausimus Svėdasų vartotojų kooperatyvas atsišalinėja, aiškindamas krautuvės atidarymo dėsima visokiomis įmanomomis ir neįmanomomis priežastimis, o nieko nedaro tam, kad „Už taiką“ kolūkio žemdirbiai būtų aprūpinti prekiomis.

Gal raikopsąjungos vadovybė padės išspręsti šį klausimą?

Skaitytojai nepatenkinti

Nemaža skaitytojų yra Debeikių apylinkėje. Į apylinkės biblioteką susirenka gausus būrys Debeikių vidurinės mokyklos moksleivių, mokytojų, medicinos darbuotojų.

Bet dažniau ir dažniau ne vienam skaitytojui, atėjusiam pasikeisti knygą, tenka pažiūrėti į ant durų prikaltą lapuką, kuriame paaiškinta, kur išvyko vedėja, ir traukti namo. Gi vedėja kuo ramiausiai dirbuojasi namuose.

Idomu, ar vedėjai Tylaitei mokamas atlyginimas už namų ruošą, ar už darbą kultūrinėje įstaigoje?

P. Šiekštelė

stačiai kirsti.

— O tu, — žinojai? — širs-ta Julius.

Jam piktai ir nesmagu. Irgi sugalvojo senas ožys — sveltus laiškus skaityti! Ir jis piktai pažiūri į Rupeiką.

— O kaip gi? — pagyvejta tas. — Tai yra ne tai, kad būčiau žinojęs, bet išmokau, mielas.

— Iš karto ir sustaugei — myliu? — šaiposi Julius.

Rupeika įsitaisto šalimais, užsiriuko.

— Palauk, papasakosiu. Buvo man taip. Rėžiau sparną apie vieną mergaičiukę, nei dulkės rūko. Pasiutusiai jau vykusio buvo: smarki, gražuolė, dainininkė, žodžiu — neapsakysi. Taigi, sukuosi apie ją, kaip katinas apie žuvies krepšį, ir ji tartum į mane žvilgčioja, o susiburkuoti, vadinasi, neprisiruošiu, nors rėk.

Nokau aš taip gal dvejis metus. Sublogau, net apsusau kažin kaip. Žodžiu — neduok tu sviete! Net baisu būdavo,

kai pamatau prausdamasis vandeny savo muturzę. O čia dar ėmė kalbėti, kad ji ruošiasi ištekti. Na čia aš ir nebeįstverčiau. Nutykojau sykį pavakariukais einančią į kaimą ir prisigretinau...

Rupeika patraukia dūmą, išpučia; apie jo akis susibėga raukšlelių gijos.

— Na ir pasakei?

— Ne iš karto. Taigi, prisigretinau, kulniuojau greta ir nė žodžio neištenu. Nežadas apriko. O ji šaiposi ir klausia: „Kas gi tau? Gal drignių apsiėdei?“, „Nieko, — mykiu aš. — Vakaras, vadinasi, gražus“...

Na ir prasidėjo! Ir apie rugius, ir apie buroklus, ir apie visoki kitoki šlamštą, mielas, mes kalbame, o apie reikalingą, vadinasi, neištenu ir gana. Taip ulbėdami mes priėjom jos draugės kiemą. Ji jau ten pasukti taikosi. Na, matau, trauktis nebėra kur, kas bus, tas... Taigi, užsimerkiau, mielas, ir rėkiu: „Jei

tu, vadinasi, manęs nemylai ir mano nebūsi — šį pat vakarą stacia galva į šulinį grūdus... Nebėra, vadinasi, man gyvenimol!“

Rupeika nutyla. Veide klajoja šypsena. Atrodo, kad viską jis pergyvena iš naujo.

— Na, ir ką ji?

— Ji? Ziopliu, ožkalgiu ir kitais panašiais gražiais vardais išvadino. O paskui — susiburkavom.

— Tuo ir baigėsi?

— Ne visai. Jos tėvas mano piršlį su basliu iš klemo išvijo, o ji trečią dieną iš namų tiesiai pas mane atbėgo.

Jie nutyla ir skęsta savo mintyse.

Trinkteli sprogimas. Po jo dar keli. Drėgno molio lusteliai pabyra nuo žemės sienų.

— Kas yra? — pašokęs iš miego, šaukia Kačinskas. Jo akys pasmėle, žvilgsnis ir tuščias, ir skvarbus.

(Nukelta į 4 psl.).

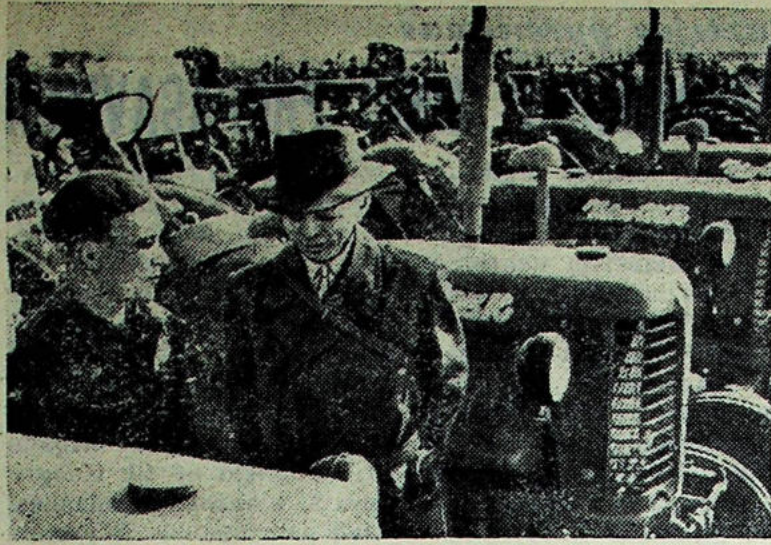
METRIKACIJOS BIURE

Anykščių metrikacijos biuras gavo pareiškimus sekančioms santuokoms registruoti:

1. Baltuškos Kazimiero, Jono s., gyv. Anykščių rajone, Aknysčių tarybiname ūkyje, su Petuchova Erma Vasiljevna, gyv. Anykščių rajone, Aknysčių tarybiname ūkyje.

2. Neliupšio Jono, Jono s., gyv. Utenos rajone, Vyžuonų apylinkėje, Užoraišių kaime, su Baskutyte Stanislava, Prano d., gyv. Anykščių rajone, Svėdasų apylinkėje, Vikonių kaime.

Santuokos bus registruojamos birželio mėn. 14 d.



VENGRIJOS LIAUDIES RESPUBLIKA. Auga ir stiprėja vengrų žemdirbystės kooperatyvai. Soljoko srityje 90 proc. žemės apdirba kooperatiniai ūkiai. Neseniai srities kooperatyvai gavo 102 universalinius čekoslovakiskus traktorius ir 320 žemės ūkio mašinų.

Nuotraukoje: traktorių apžūra.

Vengrijos telegramų agentūros nuotrauka



PIRMENYBĖS PRASIDĖJO

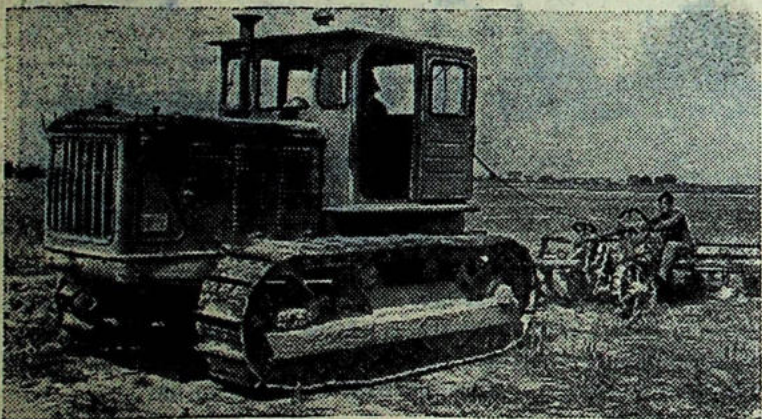
Mūsų rajono futbolininkai šių metų sportiniam sezonui ruošiasi žymiai kruopščiau ir geriau, negu ankstesniais metais. Visi reguliariai lankydavo treniruotes, dalyvaudavo išvykose. Kolektyve paskutiniu metu įvesta griežta drausmė ir tvarka. Todėl ir pirmąsias „B“ klasės Panevėžio zonos futbolo rungtynes, kurios įvyko Kupiškėje su vietos komanda, mūsų futbolininkai sužaidė žymiai energingiau.

Pirmose kėlinio minutėse, kaip ir visada, žaidžiama atsargiai ir apdairiai. Praėjus maždaug 15 minučių, anykštėnai pa-

slekia pirmą įvartį. Dabar abi komandos žaidžia labai veržliai ir greitai. Tai prie vieno, tai prie kito vartų sukuriama aštrūs momentai. Praslinkus 10 min., alkštės šeimnininkai išlygina rezultata. Tačiau mūsų šeimnininkai vėl nugaluoja kupiškėnų vartininką.

Antrajame kėlinyje alkštės šeimnininkams keletą kartų pavyko prasiveržti ir išlyginti rezultata.

Nors varžybos baigėsi lygiomis, bet jos parodė, kad žaidėjai kovojo be barnių, be pastabų, draugiškai, ko anksčiau labai trūko mūsų komandai. J. Dilys



INDIJA. Radžastano valstijos Suratgarcho mechanizuotoji ferma yra viena didžiausių Pietryčių Azijoje. Ji įkurta 1956 m. Mechanizmus ir žemės ūkio mašinas padovanojo jai Tarybų Sąjunga.

Dabartinio metu ferma įsivaro apie 7000 ha dirvonuojančių žemių. Ferma augina veislinę sėklą ir veislinius gyvulius.

Nuotraukoje: ariami fermos laukai.

MIRTIES KALVA

(Atkelta iš 3 psl.)

— Niekas, — ramina Rupeika. — Tik štai sekėjus laikas pakeisti. Einam?

Jie išeina.

Rupeika netrukus grįžta. Jo rankose divizijos laikraščio keli egzemplioriai ir operatyvinių pranešimų santraukų lapeliai. Vieną laikraščio egzempliorių atskiria ir apžiūrinėja. Ant gelsvo popieriaus tamsuoja kraujo dėmės.

— Partorę sužeidė, — negyvu balsu pasako.

Kurį laiką jis, lyg aklas, žiūri priešais save; paskui užtraukia ant akių šalmą, vėl-

riai apsisuka ir sunkiai žengia prie angos.

— Kur? Kaip? — pašoksta Julius.

— Išnešė... Sunkiai... — Rupeika mosteli ranka, susikūprina ir dingsta.

Julius paima lapelius ir bando skaityti. Bet raidės susilieja ir jis nieko nemato. Akys sausos ir degančios. Sirdyje bukas skausmas. Ne, Biržio negali užmušti. Jis turi kažką neužmušamą, nesunaikinamą nei ugnimi, nei metalu. Julius net negali įsivaizduoti partorę sužeisto ir bejėgio. Jis jį mato tokį, kokį įprato matyti: ramų, apsi-

svarstantį, net kiek nepaslan- ketį iš pažiūros. Mūšyje visuomet jį jautė šalia ir tat teikė stiprybės ir tikrumo jausmą.

Ir vis tik nebėra Biržio... Jie nebegirdės jo ramaus, dusloko balso, nematys ramaus jo veido.

Sudunda sprogimai. Žemė, lyg maža valtėlė audringame ežere, supasi ir šokinėja. Pašoksta Savičius. Pro angą kulvirėiais įgriūna Kačinskas su Rupeika. Virš galvų šėlsta ugnis ir metalas. Jie tūno spausdami ginklus ir bereikšmėmis akimis žiūri priešais save.

Dundės ūmai nutrūksta. Jie metasi į apkasus.

(Bus daugiau)

IVAIRENYBĖS

Kinas — skalbykla

Otlėjaus (Anglija) kino teatro savininkas, susirūpinęs, kad salė dažnai lieka tuščia, įsigijo kelias skalbimo maši-

nas. Dabar moterys, atėjusios į kiną, galės, žiūrėdamos kino filmus, kartu atlikti savo namų pareigas.

„Rekordomanija“ vyksta toliau

Jungtinėse Amerikos Valstijose toliau karštligiškai vaikomasi sensacingų rekordų. Neseniai pasiektas Peterio Tripo „pasaulio rekordas“ — Tripas sugebėjo nemiegoti 200 valandų — laikėsi neilgai ir netrukus buvo viršytas. Naujajį „rekordą“ pasiekė Deivas Hanteris iš Džeksonvilo (JAV Floridos valstija). Jis nemiegojo 9

dienas, 9 valandas, 9 minutes 9 sekundes — bendrai paėmus, daugiau kaip 225 valandas.

Naujasis „nemigos rekordininkas“ visą laiką suko ultramodernias patalono plokšteles. Žinoma, skambant tokiai džazo kakofonijai, normaliam žmogui sunku užmigti.

Kišeninė radijo stotis

Transliuojant iš teatrų, koncertų salių radijo laidas, reikla nemaža mikrofonų, laidų, didelių stiprintuvų. Neseniai Vakarų Vokietijoje sukonstruotas miniaturinis radijo siųstuvas, kurio visi įrenginiai nėra didesni už pl-

niginę ir lengvai telpa kišenėje. Radijo stoties veikimo spindulys nedidelis — 100 metrų, tačiau to pilnai pakanka, kad radijo laidą priimtų vietos radijo maza-gas, kuris sustiprines perduotą jį pagrindinei stotiai. (ELTA).

KUNIGAS ŽUDIKAS IR JO GLOBĖJAI

Katalikiškos „dorovės“ saugotojas

(Tęsinys iš Nr. 40(1023))

1892 metais Olšauskis baigia Petrapilio dvasinę akademiją ir gauna teologijos magistro laipsnį. 1894 metais jis dirba Debeikiuose vikaru. Tais pačiais metais Olšauskis savo seseriai mokyti nusamdo Rygos pedagoginio instituto auklėtinę Stasę Danilovičiūtę. Sesers mokytoja neužilgo tapo vikaro meiluže. Norėdamas paslėpti savo nešvarius darbelius, „šventasis tėvelis“ išsiunčia Danilovičiūtę į Prancūziją. Čia ji pagimdė sūnų, kurį pavadino Konstantinu—Ričardu. Po keletrių metų ji su vaiku grįžo į Kauną, kur tuo metu jau gyveno ir Olšauskis. Tada jis jau buvo Karmelitų parapijos klebonas.

1911 metais vykdamas į Ameriką „Saulės“ rūmų statybai aukų rinkti, Olšauskis Konstantiną

—Ričardą iš motinos atėmė, pasizadėjęs nuvežti jį į Ameriką. Tačiau kunigas savo sūnaus į Ameriką nenuvežė. Pakeliui Olšauskis jį nužudė ir lavoną paslėpė. Nuvykęs į Ameriką, Olšauskis rašė, kad „berniukas laimingai pasiekęs Naująją pasaulį“ ir viskuo esąs „labai patenkintas“. Norėdamas atsikratyti ir savo buvusią meilužę, kunigas privertė ją ištektį už inžinieriaus Ustjanausko.

1919 metais pirmas Ustjanauskiens klausimas susitikus Olšauskiui buvo: „Kur mano sūnus?“ Norėdamas paaiškinti paslaptinę sūnaus dingimą, Olšauskis paskelbė, jog Konstantinas—Ričardas žuvis Flandrijos laukuose, gimdamas Europos laisvę. Ustjanauskiene tuo netikėjo. Ji įtarė, kad kunigas sūnų nužudė.

Žudikas su kryžiumi rankose

Nežiūrint to, kad įniršusi Ustjanauskiene „Saulės“ namuose Olšauskiui apskaldydavo antau-

sius, kunigas jai kas mėnesį mokėdavo po 400 litų, rengdavo ją, klekvienu vasarą išlaikydavo kurorte. Bet Ustjanauskiene nerimavo. Ji ėjo pas advokatą, prašydama iškelti kunigui Olšauskiui bylą dėl sūnaus nužudymo, rašė skundus kunijos tribunolui, grąsino tą klausimą iškelti viešumon, ko Olšauskis labiausiai ir bijojo.

Kunigui Olšauskiui tokia padėtis įgrįso. Jis nutarė buvusią meilužę galutinai nusikratyti: 1928 metais rugsėjo 13 dieną, vėlai vakarė, Birštono kurorte ant Vytauto kalno kunigas Olšauskis su gamako virve Ustjanauskiene pasmaugė.

Meilužės ir sūnaus žudiko globėjai

Nors tada, kaip sakoma, visi žvirbliai ant tvorų čirškė, kad Ustjanauskiene nužudė kunigas Olšauskis, bet apie pusę metų jis vaikščiojo laisvas, aukštai iškėlęs galvą. Niekas jo ir nebūtų drįsus užkabinti, jeigu ne valdančiosios tautininkų partijos rietenos su krikščionimis-demokratais. Smetonos valdžia nutarė savo priešininkus sukompromituoti. Olšauskis buvo suimtas, apkaltintas ir nubaustas 6 metams kalėjimo.

O kaip žiūrėjo į kunigo Olšauskio veiklą Vatikanas ir Lietuvos bažnytinė viršūnė? Kai Olšauskis buvo areštuotas, Vatikanas ir Kauno kurija Smetonai iškėlė protestus. Teismo proceso metu popiežiaus nuncijus ir kurija reikalavo jo bylą perduoti žiūrėti kunijos tribunolui, o Olšauski iš kalėjimo perkelti į vienuolyną.

Kalėjime Olšauskis sėdėjo tik vienerius metus, dešimt mėnesių ir 24 dienas. Po to Smetona jį amnestavo.

Kad ir buvo aiškiai įrodyta, jog Ustjanauskiene nužudė kunigas Olšauskis ir už tai teisėtai pasmerktas, bet katalikų bažnytinė vyresnybė valstybės teismo sprendimo nepripažino, kunigo žudiko iš sutanos neišvilko, iš savo luomo nepašalino. Dar daugiau: 1933 metais šį kunigą, nužudžiusį du artimus jam žmones, Telšių vyskupijos kurija palaidojo kunigiškai.

J. KAUNECKIS

Už redaktorių C. BYTAUTAS

Pil. Flodorova-Kamarova Olga Leontijevna, gim. 1932 m., gyv. Anykščių m. Vilniaus g-vė Nr. 36-1, iškėlė ištuokos bylą pil. Flodorovui Ivanui Grigorjevičiui, gim. 1930 m., gyv. Kazachijos TSR, Kustanajaus srit. Džetygoro m. Skolnaja g-vė Nr. 31. Ištuokos bylą nagrinės Anykščių rajono liaudies teismas.